

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

พระราชกำหนด
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘)
พ.ศ. ๒๕๕๕
(ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติอนุมัติแล้ว)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)
วันจันทร์ที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๖

อ.พ. ๕/๒๕๕๖

จัดทำโดย
สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ ตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘๔^๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๙ ตอนที่ ๑๒๔ ก ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๕ โดยคณะรัฐมนตรีชุดที่มี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี และได้เสนอพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามมาตรา ๑๘๖^๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๖

^๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๔ บัญญัติว่า

“มาตรา ๑๘๔ ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้ การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้

ในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ถ้าอยู่นอกสมัยประชุมและการรอการเปิดสมัยประชุมสามัญจะเป็นการชักช้า คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาสมัยวิสามัญเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดโดยเร็ว ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติ หรือสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติแต่วุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยื่นยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

หากพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่งมีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด และพระราชกำหนดนั้นต้องตกไปตามวรรคสาม ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก มีผลใช้บังคับต่อไปนับแต่วันที่มีการไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นมีผล

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาอนุมัติพระราชกำหนดนั้น หรือถ้าวุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยื่นยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีไม่อนุมัติ ให้มีผลตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การพิจารณาพระราชกำหนดของสภาผู้แทนราษฎรและของวุฒิสภาในกรณียื่นยันการอนุมัติพระราชกำหนด จะต้องกระทำในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภานั้นๆ”

^๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๖ บัญญัติว่า

“มาตรา ๑๘๖ ในระหว่างสมัยประชุม ถ้ามีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตราซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

พระราชกำหนดที่ได้ตราขึ้นตามวรรคหนึ่ง จะต้องนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๘๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕
(ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติอนุมัติแล้ว)

.....

ต่อมา สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ และสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติอนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๖ โดยที่ประชุมได้ลงมติอนุมัติพระราชกำหนดฉบับนี้ ด้วยคะแนนเสียง ๓๔๒ เสียง ไม่อนุมัติ (ไม่มี) งดออกเสียง (ไม่มี) และไม่ลงคะแนนเสียง ๒ เสียง

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ มีเหตุผลในการประกาศใช้ปรากฏตามหมายเหตุท้ายพระราชกำหนด ความว่า

โดยที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๕๕ ว่า มาตรา ๕๗ ตรี และมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บทบัญญัติดังกล่าว จึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งทำให้มีความจำเป็น ต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในการเสียภาษีเงินได้และการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินของผู้มีเงินได้ ที่เป็นสามีและภริยาขึ้นใหม่บางประการ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรในเรื่อง ดังกล่าว เพื่อใช้บังคับสำหรับการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป ทั้งนี้ ผู้มีเงินได้มีหน้าที่ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ. ๒๕๕๕ ใน พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งต้องเริ่มต้นยื่นตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกอบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้และการบริหารจัดการ เก็บภาษีเงินได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเป็นเครื่องมือทางการคลังที่สำคัญในอันที่จะทำให้รัฐ สามารถจัดเก็บภาษีอากรซึ่งเป็นรายได้ที่สำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและ ตรวจสอบได้และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษา ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ มีเนื้อหารวม จำนวน ๘ มาตรา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑. ชื่อพระราชกำหนด

พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕” (มาตรา ๑)

๒. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร

๓. บทจำกัดสิทธิ

พระราชกำหนดนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙^๓ ประกอบกับมาตรา ๔๑^๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

๔. วันใช้บังคับ

พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติมาตรา ๓ และมาตรา ๖ ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นต้นไป (มาตรา ๒)

๕. บทรักษาการตามพระราชกำหนด

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกำหนดนี้ (มาตรา ๘)

๖. เนื้อหาของพระราชกำหนด

๖.๑ กำหนดให้แก้ไขเพิ่มเติมความใน (๒) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ในการเสียภาษีเงินได้ โดยกำหนดให้ในกรณีที่มีสามีและภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ การหักลดหย่อนตาม (๑) (ก) และ (ข) ให้หักลดหย่อนรวมกันได้ ๖๐,๐๐๐ บาท” (มาตรา ๓)

๖.๒ กำหนดให้ยกเลิกมาตรา ๕๗ ตรี แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินของผู้มีเงินได้ที่เป็นสามีและภริยา เนื่องด้วยศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ความว่า มาตรา ๕๗ ตรี และมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (มาตรา ๔ และมาตรา ๕)

^๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ บัญญัติว่า

“มาตรา ๒๙ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยโดยอนุโลม”

^๔ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๑ บัญญัติว่า

“มาตรา ๔๑ สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ การสืบทอดย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบทอดย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๕
(ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติอนุมัติแล้ว)

.....

๖.๓ กำหนดให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๗ ฉ แห่งประมวลรัษฎากร เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินของผู้มีเงินได้ที่เป็นสามีและภริยาชั้นใหม่ โดยให้สิทธิผู้เสียภาษีสามารถเลือกยื่นรายการและเสียภาษีรวมกันหรือจะแยกต่างหากจากคู่สมรสก็ได้ (มาตรา ๖)

๖.๔ กำหนดให้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ (มาตรา ๗)

คำนำ

พระราชกำหนด คือ กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นให้ใช้บังคับดั่งเช่นพระราชบัญญัติ โดยการตราพระราชกำหนดนั้นให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้ ได้ประมวลและรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ในกระบวนการพิจารณาพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติอนุมัติแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๖ โดยมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่สำคัญ ๆ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบประมวลรัษฎากร (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข) กับ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕

ภาคผนวก : พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น สำหรับเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาโดยเฉพาะ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
มกราคม ๒๕๕๖

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นางสาวสุภาภรณ์จิตต์ ไตรเทพพิสัย	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุพัตรา วรณศิริกุล	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๑
นายธีรพัฒน์ พิเชฐวงศ์	นิติกรปฏิบัติการ
นายทศวิมล เกียรติศักดิ์	วิทยากรชำนาญการ
นางสาวอมรรรัตน์ สงเคราะห์ธรรม	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๗-๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกวุฒิสภา และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมวุฒิสภา สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติได้ที่ ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา..... ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕

- ความเป็นมาของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ๑
- สาระสำคัญของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข) ๓
- ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕..... ๗

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบประมวลรัษฎากร (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข) กับ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ ๑๑

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕

- การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากสามีและภรรยา - ๑ -
- คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๗/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๕๕ (๑) ว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ประกอบมาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญมาตรา ๔๓ ประกอบมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่..... - ๙ -

ภาคผนวก : พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ (๑)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นการอภิปราย
ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร
เกี่ยวกับพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘)
พ.ศ. ๒๕๕๕

ความเป็นมา

ของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาอนุมัติหลักการของร่างพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

ต่อมา พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๙ ตอนที่ ๑๒๔ ก ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๕ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติมาตรา ๓ และมาตรา ๖ ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๕๕ ว่า มาตรา ๕๗ ตรี และมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งทำให้มีความจำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในการเสียภาษีเงินได้ และการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินของผู้มีเงินได้ที่เป็นสามีและภริยาขึ้นใหม่บางประการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรในเรื่องดังกล่าว เพื่อใช้บังคับสำหรับการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป ทั้งนี้ ผู้มีเงินได้มีหน้าที่ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ. ๒๕๕๕ ใน พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งต้องเริ่มต้นยื่นตั้งแต่มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกอบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้และการบริหารจัดการเก็บภาษีเงินได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเป็นเครื่องมือทางการคลังที่สำคัญในอันที่จะทำให้รัฐสามารถจัดเก็บภาษีอากรซึ่งเป็นรายได้ที่สำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

ต่อมา คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอพระราชกำหนดฉบับนี้ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาอนุมัติตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยบรรจุระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๖

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอและสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติอนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๖ โดยที่ประชุมลงมติอนุมัติพระราชกำหนดฉบับนี้ ด้วยคะแนนเสียง ๓๔๒ เสียง ไม่อนุมัติ (ไม่มี) งดออกเสียง (ไม่มี) และไม่ลงคะแนนเสียง ๒ เสียง

สาระสำคัญ

ของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ (ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติอนุมัติแล้ว)

๑. เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ*

โดยที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๕๕ ว่า มาตรา ๕๗ ตรี และมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งทำให้มีความจำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในการเสียภาษีเงินได้และการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินของผู้มีเงินได้ที่เป็นสามีและภริยาขึ้นใหม่บางประการ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรในเรื่องดังกล่าว เพื่อใช้บังคับสำหรับการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป ทั้งนี้ ผู้มีเงินได้มีหน้าที่ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ. ๒๕๕๕ ใน พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งต้องเริ่มต้นยื่นตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกอบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้และการบริหารจัดการเก็บภาษีเงินได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเป็นเครื่องมือทางการคลังที่สำคัญในอันที่จะทำให้รัฐสามารถจัดเก็บภาษีอากรซึ่งเป็นรายได้ที่สำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

๒. ชื่อพระราชกำหนด (มาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕”^๒

* เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ ปรากฏตามหมายเหตุท้ายพระราชกำหนด

^๒ พระราชกำหนดฉบับนี้ คราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ มาตรา ๑๘๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

“มาตรา ๑๘๔ ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับตั้งแต่วันพระราชบัญญัติก็ได้

การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้

ในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ถ้าอยู่นอกสมัยประชุมและการรอกการเปิดสมัยประชุมสามัญจะเป็นการชักช้า คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาสามัญวิสามัญเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดโดยเร็ว ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติ หรือสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติแต่วุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยัน

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕

(ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติอนุมัติแล้ว)

.....

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร

๔. บทจำกัดสิทธิ

พระราชกำหนดนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

๕. วันใช้บังคับ (มาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติมาตรา ๓ และมาตรา ๖ ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

๖. บทรักษาการตามพระราชกำหนด (มาตรา ๘)

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

๗. เนื้อหาของพระราชกำหนด

๗.๑ กำหนดให้แก้ไขเพิ่มเติมความใน (๒) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ในการเสียภาษีเงินได้ โดยกำหนดให้ในกรณีที่มีสิทธิต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ การหักลดหย่อน ตาม (๑) (ก) และ (ข) ให้หักลดหย่อนรวมกันได้ ๖๐,๐๐๐ บาท” (มาตรา ๓)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
“(๒) ในกรณีที่มีสิทธิต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ การหักลดหย่อนตาม (๑) (ก) และ (ข) ให้หักลดหย่อนรวมกันได้ ๖๐,๐๐๐ บาท”

การอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

หากพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่งมีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด และพระราชกำหนดนั้นต้องตกไปตามวรรคสาม ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก มีผลใช้บังคับต่อไปนับแต่วันที่การไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นมีผล

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาอนุมัติพระราชกำหนดนั้น หรือถ้าวุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีไม่อนุมัติ ให้มีผลตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การพิจารณาพระราชกำหนดของสภาผู้แทนราษฎรและของวุฒิสภาในกรณียืนยันการอนุมัติพระราชกำหนด จะต้องกระทำในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภานั้น ๆ”

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๔

(ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติอนุมัติแล้ว)

.....

๗.๒ กำหนดให้ยกเลิกมาตรา ๕๗ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๙ และมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินของผู้มีเงินได้ที่เป็นสามีและภริยา เนื่องด้วยศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ว่า มาตรา ๕๗ ตริ และมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (มาตรา ๔ และมาตรา ๕)

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกมาตรา ๕๗ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๙

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙

๗.๓ กำหนดให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๗ ฉ แห่งประมวลรัษฎากร เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินของผู้มีเงินได้ที่เป็นสามีและภริยาขึ้นใหม่ โดยให้สิทธิผู้เสียภาษีสามารถเลือกยื่นรายการและเสียภาษีรวมกันหรือจะแยกต่างหากจากคู่สมรสก็ได้ (มาตรา ๖)

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๗ ฉ แห่งประมวลรัษฎากร

“มาตรา ๕๗ ฉ ในการเก็บภาษีเงินได้จากสามีและภริยานั้น ให้สามีและภริยาต่างฝ่ายต่างมีหน้าที่ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตนได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วตามมาตรา ๕๖

ในกรณีที่เงินได้พึงประเมินไม่อาจแยกได้อย่างชัดเจนว่าเป็นของสามีหรือภริยาแต่ละฝ่ายจำนวนเท่าใดให้ถือเป็นเงินได้พึงประเมินของสามีและภริยาฝ่ายละกึ่งหนึ่ง เว้นแต่เงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๘) สามีและภริยาจะแบ่งเงินได้พึงประเมินเป็นของแต่ละฝ่ายตามส่วนที่ตกลงกันก็ได้ แต่รวมกันต้องไม่น้อยกว่าเงินได้พึงประเมินที่ได้รับ ถ้าตกลงกันไม่ได้ ให้ถือเป็นเงินได้พึงประเมินของสามีและภริยาฝ่ายละกึ่งหนึ่ง

สามีและภริยาจะตกลงยื่นรายการและเสียภาษีรวมกัน โดยให้ถือเอาเงินได้พึงประเมินของตนเป็นเงินได้ของสามีหรือภริยาอีกฝ่ายหนึ่งก็ได้ หรือจะแยกยื่นรายการและเสียภาษีเฉพาะส่วนที่เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) โดยมีให้ถือเอาเป็นเงินได้ของอีกฝ่ายหนึ่งก็ได้ แต่ถ้ามีภาษีค้างชำระสามีและภริยาต้องร่วมรับผิดชอบในการเสียภาษีที่ค้างชำระนั้น

เมื่อได้เลือกยื่นรายการตามวรรคสองและวรรคสามในปีภาษีใดแล้ว ให้ถือว่าเป็นวิธีการยื่นรายการสำหรับปีภาษีนั้นตลอดไป เว้นแต่อธิบดีจะอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงวิธีการเลือกยื่นรายการดังกล่าว”

๗.๔ กำหนดให้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ (มาตรา ๗)

มาตรา ๗ บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

**ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับ
พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕**

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๖ สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑. ประเด็นสำคัญที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ

นายทนุศักดิ์ เล็กอุทัย รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ได้แถลงเหตุผลและความจำเป็นแห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ ดังนี้

โดยที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๕ (๑) ว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ประกอบกับมาตรา ๕๗ ตรี และมาตรา ๕๗ เบญจ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ ประกอบมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตรี ที่บัญญัติว่า ในการเก็บภาษีเงินได้จากสามีและภริยานั้น ถ้าสามีและภริยาที่อยู่ร่วมกันตลอดปีภาษีที่ล่วงมาแล้วให้ถือเอาเงินได้พึงประเมินของภริยาเป็นเงินได้ของสามี และให้สามีมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษีนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้สามีและภริยาต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้นจากกรณีที่ต่างฝ่ายต่างแยกยื่น เมื่อยังไม่มี การสมรส ประกอบกับมาตรา ๕๗ เบญจ บัญญัติให้แต่เฉพาะภริยาที่มีเงินได้พึงประเมินตาม มาตรา ๔๐ (๑) สามารถแยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากสามี โดยมีให้ถือว่าเป็นเงินได้ของสามีตาม มาตรา ๕๗ ตรี จึงถือว่าเป็นการไม่ส่งเสริมความเสมอภาคของชายและหญิงและยังเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ภายหลังจากการสมรสตามที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตรี และมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ขัดหรือแย้งต่อ มาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ตาม มาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในการเสียภาษีเงินได้และการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินของผู้มีเงินได้ที่ เป็นสามีและภริยาขึ้นใหม่บางประการ โดยการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรในเรื่องดังกล่าว เพื่อใช้บังคับสำหรับการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป ทั้งนี้ ผู้มีเงินได้มีหน้าที่ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ. ๒๕๕๕ ใน พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งต้องเริ่มต้นยื่นตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกอบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้และการบริหารจัดการเก็บภาษีเงินได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เป็นเครื่องมือทางการคลังที่สำคัญในอันที่จะทำให้รัฐสามารถจัดเก็บภาษีอากรซึ่งเป็นรายได้ที่สำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้ และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อแก้ไขปรับปรุงและเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรในส่วนของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้สอดคล้องกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. กำหนดให้สิทธิผู้เสียภาษีสามารถเลือกยื่นรายการและเสียภาษี โดยจะยื่นรายการและเสียภาษีรวมกันหรือจะแยกต่างหากจากคู่สมรสก็ได้ ซึ่งจะแตกต่างจากหลักเกณฑ์เดิมที่ถือว่าเงินได้ของภริยาเป็นเงินได้ของสามี และให้สามีเป็นผู้ยื่นรายการและเสียภาษี โดยภริยาจะสามารถแยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากสามีได้เฉพาะเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) อันได้แก่ เงินเดือนและค่าจ้าง เท่านั้น

๒. สำหรับกรณีที่สามีและภริยาใช้สิทธิยื่นรายการร่วมกัน จะสามารถยื่นรายการและเสียภาษีในนามของสามีหรือภริยาก็ได้ ซึ่งจะแตกต่างจากหลักเกณฑ์เดิมที่ต้องใช้สิทธิยื่นรายการของสามีเท่านั้น

๓. สำหรับกรณีที่สามีและภริยาจะใช้สิทธิยื่นรายการแยกต่างหากจากกัน ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้

หากสามีหรือภริยามีเงินได้พึงประเมินที่ไม่สามารถแยกได้อย่างชัดเจนว่าเป็นของสามีหรือภริยาแต่ละฝ่ายจำนวนเท่าใด ให้ถือเป็นเงินได้พึงประเมินของสามีและภริยาฝ่ายละกึ่งหนึ่ง เว้นแต่เงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๘) สามีและภริยาจะแบ่งเงินได้พึงประเมินเป็นของแต่ละฝ่ายตามส่วนที่ตกลงกันก็ได้

นอกจากนี้ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ จะก่อให้เกิดประโยชน์สำหรับการยื่นรายการและเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสามีและภริยาเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการส่งเสริมความเสมอภาคของชายและหญิง และทำให้ประมวลรัษฎากรที่มีผลใช้บังคับสำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการยื่นรายการและเสียภาษีของสามีและภริยามีความชัดเจนในทางปฏิบัติมากยิ่งขึ้น ดังนั้น รัฐบาลจึงขอให้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาอนุมัติพระราชกำหนดฉบับนี้ ตามเหตุผลดังกล่าวข้างต้นต่อไป

ต่อจากนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

สรุปความคิดเห็นและข้อสังเกตของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕

เกี่ยวกับพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อปรับปรุงการเสียภาษีเงินได้และการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินของผู้มีเงินได้ที่เป็นสามีและภริยา โดยการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๗ (๒) ยกเลิกมาตรา ๕๗ ตริ และมาตรา ๕๗ เบญจ

และเพิ่มมาตรา ๕๗ ฉ ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๗/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ นั้น ถือว่าเป็นการส่งเสริมความเสมอภาคของชายและหญิง และเป็นการให้อิสระในการใช้สิทธิยื่นแบบรายการและเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีเงินได้ที่เป็นสามีและภริยา ในการหักลดหย่อน โดยไม่มีเงื่อนไขของความ เป็นสามีภริยาว่าจะมีอยู่ตลอดปีภาษีหรือไม่ โดยสามารถถือเอาเงินได้พึงประเมินของตนเป็นเงินได้พึงประเมินของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีเงินได้มีทางเลือกมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ตามที่พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๖ ได้กำหนดให้เพิ่มความ เป็นมาตรา ๕๗ ฉ แห่งประมวลรัษฎากร โดยกำหนดหลักเกณฑ์การยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินของผู้มีเงินได้ที่เป็นสามีและภริยา ที่ให้ผู้เสียภาษีสามารถเลือกยื่นรายการและเสียภาษีร่วมกันหรือจะแยกต่างหากจากคู่สมรสได้นั้น มีประเด็นข้อสังเกตว่า ตามที่มาตรา ๕๗ ฉ วรรคสี่ ได้กำหนดว่า “เมื่อได้เลือกยื่นรายการตามวรรคสองและวรรคสามในปีภาษีใดแล้ว ให้ถือว่าเป็นวิธีการยื่นรายการสำหรับปีภาษีนั้นตลอดไป เว้นแต่อธิบดีจะอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงวิธีการเลือกยื่นรายการดังกล่าว” นั้น เท่ากับเป็นการบัญญัติกฎหมายที่มีลักษณะของการบังคับ กล่าวคือ หากปีภาษีปัจจุบันสามีและภริยาได้เลือกยื่นรายการและเสียภาษีตามวิธีการใดวิธีการหนึ่งแล้ว ต่อมาหากในปีภาษีถัดไปผู้เสียภาษีพบว่าได้ยื่นรายการและเสียภาษีผิดหรือมีความประสงค์ที่จะเปลี่ยนแปลงวิธีการเลือกยื่นรายการในแบบอื่นก็จะไม่สามารถที่จะกระทำได้ เนื่องจากมาตรา ๕๗ ฉ วรรคสี่ ได้กำหนดว่า เมื่อได้เลือกยื่นรายการตามวิธีการใดวิธีการหนึ่งในปีภาษีใดแล้วให้ถือว่าเป็นวิธีการยื่นรายการสำหรับปีภาษีนั้นตลอดไป จะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียกยื่นรายการดังกล่าวได้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากอธิบดีก่อน จึงถือเป็นการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลางโดยมิได้มอบอำนาจให้กับส่วนภูมิภาคหรือส่วนท้องถิ่น และเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชนและทำให้เกิดความไม่สะดวกในการเปลี่ยนแปลงวิธีการยื่นรายการและเสียภาษี ดังเช่นหลักเกณฑ์การยื่นรายการและเสียภาษีในรูปแบบเดิม

นายทุนศักดิ์ เล็กอุทัย รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ได้ตอบชี้แจง สรุปได้ดังนี้ สำหรับคำว่า “สำหรับปีภาษีนั้นตลอดไป” ตามมาตรา ๕๗ ฉ วรรคสี่ นั้น หมายความว่า เฉพาะปีภาษีนั้นเท่านั้น มิได้มีผลใช้บังคับสำหรับปีภาษีต่อ ๆ ไป ที่จะต้องยื่นแบบและเสียภาษีตามวิธีการยื่นรายการที่ได้เลือกไว้แล้ว เนื่องจากผู้มีเงินได้พึงประเมินที่เป็นสามีและภริยาสามารถเลือกยื่นรายการและเสียภาษีตามวิธีการอื่นสำหรับปีภาษีถัดไปได้

๒. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติอนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๖ โดยปรากฏผลการลงมติ ดังนี้

อนุมัติด้วยคะแนนเสียง	๓๔๒	เสียง
ไม่อนุมัติ	(ไม่มี)	
งดออกเสียง	(ไม่มี)	
ไม่ลงคะแนนเสียง	๒	เสียง

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

ประมวลรัษฎากร (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)
กับ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘)

พ.ศ. ๒๕๕๕

ตารางเปรียบเทียบ
ประมวลรัษฎากร (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)
กับ
พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติอนุมัติแล้ว

ประมวลรัษฎากร (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)	พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕
<p style="text-align: center;"> ประมวลรัษฎากร <hr/> </p>	<p style="text-align: center;"> พระราชกำหนด แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ <hr/> </p> <p style="text-align: center;"> ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นปีที่ ๖๗ ในรัชกาลปัจจุบัน </p> <p> พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า </p> <p> โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร </p> <p> พระราชกำหนดนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้ </p>

<p style="text-align: center;">ประมวลรัชฎาการ (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)</p>	<p style="text-align: center;">พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัชฎาการ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕</p>
<p>มาตรา ๔๗ เงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ เมื่อได้หักตามมาตรา ๔๒ ทวิ ถึงมาตรา ๔๖ แล้ว เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษี ให้หักลดหย่อนได้อีกดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ลดหย่อนให้สำหรับ</p> <p>(ก) ผู้มีเงินได้ ๓๐,๐๐๐ บาท</p> <p>(ข) สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ๓๐,๐๐๐ บาท</p> <p>(ค) บุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ด้วย</p> <p>(๑) ที่เกิดก่อนหรือใน พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือที่ได้รับเป็นบุตรบุญธรรมก่อน พ.ศ. ๒๕๒๒ คนละ ๑๕,๐๐๐ บาท</p> <p>(๒) ที่เกิดหลัง พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือที่ได้รับเป็นบุตรบุญธรรมในหรือหลัง พ.ศ. ๒๕๒๒ คนละ ๑๕,๐๐๐ บาท แต่รวมกันต้องไม่เกินสามคน</p> <p>ในกรณีผู้มีเงินได้มีบุตรทั้งตาม (๑) และ (๒) การหักลดหย่อนสำหรับบุตรให้นำบุตรตาม (๑) ทั้งหมดมาหักก่อน แล้วจึงนำบุตรตาม (๒) มาหัก เว้นแต่ ในกรณีผู้มีเงินได้มีบุตรตาม (๑) ที่มีชีวิตอยู่รวมเป็นจำนวนตั้งแต่สามคนขึ้นไป จะนำบุตรตาม (๒) มาหักไม่ได้ แต่ถ้าบุตรตาม (๑) มีจำนวนไม่ถึงสามคนให้นำบุตรตาม (๒) มาหักได้โดยเมื่อรวมกับบุตรตาม (๑) แล้ว ต้องไม่เกินสามคน</p>	<p>มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัชฎาการ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติมาตรา ๓ และมาตรา ๖ ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมิน ประจำปีภาษี พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัชฎาการ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัชฎาการ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>

มาตรา ๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัชฎาการ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔

<p style="text-align: center;">ประมวลรัษฎากร (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)</p>	<p style="text-align: center;">พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕</p>
<p>การนับจำนวนบุตรให้นับเฉพาะบุตรที่มีชีวิตอยู่ตามลำดับอายุสูงสุดของบุตร โดยให้นับรวมทั้งบุตรที่ไม่อยู่ในเกณฑ์ได้รับการหักลดหย่อนด้วย</p> <p>การหักลดหย่อนสำหรับบุตร ให้หักได้เฉพาะบุตรซึ่งมีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปี และยังคงศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยหรือชั้นอุดมศึกษา หรือซึ่งเป็นผู้เยาว์หรือศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถอันอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดู แต่มิให้หักลดหย่อนสำหรับบุตรดังกล่าวที่มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วตั้งแต่ ๑๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป โดยเงินได้พึงประเมินนั้นไม่เข้าลักษณะตามมาตรา ๔๒</p> <p>การหักลดหย่อนสำหรับบุตรดังกล่าว ให้หักได้ตลอดปีภาษี ไม่ว่ากรณีที่จะหักได้นั้น จะมีอยู่ตลอดปีภาษีหรือไม่ และในกรณีบุตรบุญธรรมนั้นให้หักลดหย่อนในฐานะบุตรบุญธรรมได้แต่ฐานะเดียว</p> <p>(ง) เบี้ยประกันภัยที่ผู้มีเงินได้จ่ายไปในปีภาษีสำหรับการประกันชีวิตของผู้มีเงินได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ เฉพาะในกรณีที่กรมธรรม์ประกันชีวิตมีกำหนดเวลาตั้งแต่สิบปีขึ้นไป และการประกันชีวิตนั้นได้เอาประกันไว้กับผู้รับประกันภัยที่ประกอบกิจการประกันชีวิตในราชอาณาจักร</p> <p>ในกรณีสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้มีการประกันชีวิต และความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้หักลดหย่อนได้ด้วยสำหรับเบี้ยประกันที่จ่ายสำหรับการประกันชีวิตของสามีหรือภริยานั้นตามเกณฑ์ในวรรคหนึ่ง</p> <p>(จ) (ยกเลิก)</p> <p>(ฉ) บุตรของผู้มีเงินได้ซึ่งมีสิทธิหักลดหย่อนตามเงื่อนไขใน (ค) และยังคงศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของทางราชการ สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันศึกษาเอกชน หรือโรงเรียนราษฎร์ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ ให้หักลดหย่อนเพื่อการศึกษาได้อีกคนละ ๒,๐๐๐ บาท</p> <p>(ช) เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎกระทรวงตามมาตรา ๖๕ ตรี (๒) ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท</p> <p>ในกรณีสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้จ่ายเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามวรรคหนึ่ง และความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษีให้หักลดหย่อนได้ด้วยสำหรับ</p>	

<p style="text-align: center;">ประมวลรัชฎาการ (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)</p>	<p style="text-align: center;">พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัชฎาการ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕</p>
<p>เงินสะสมของสามีหรือภริยาที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพนั้นตามเกณฑ์ในวรรคหนึ่ง</p> <p>(ข) ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่ผู้มีเงินได้จ่ายให้แก่ธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น บริษัทประกันชีวิต สหกรณ์หรือนายจ้างสำหรับการกู้ยืมเงินเพื่อซื้อ เช่าซื้อหรือสร้างอาคารอยู่อาศัยโดยจำนองอาคารที่ซื้อหรือสร้างเป็นประกันการกู้ยืมนั้น ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี และประกาศในราชกิจจานุเบกษา อาคารดังกล่าวให้หมายความรวมถึงอาคารพร้อมที่ดินด้วย</p> <p>(ฅ) เงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม ตามจำนวนที่จ่ายจริง</p> <p>ในกรณีสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ซึ่งเป็นผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมตามวรรคหนึ่ง และความเป็นสามีหรือภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษีให้หักลดหย่อนได้ด้วย สำหรับเงินสมทบของสามีหรือภริยาที่จ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมดังกล่าวตามเกณฑ์ในวรรคหนึ่ง</p> <p>(ฉ) ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบิดามารดาของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้คนละสามหมื่นบาทโดยบุคคลดังกล่าวต้องมีอายุหกสิบปีขึ้นไป มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ และอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด</p> <p>ค่าอุปการะเลี้ยงดูตามวรรคหนึ่ง ให้หักลดหย่อนสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่จะต้องยื่นรายการในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป</p> <p>(ค) ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา สามีหรือภริยา บุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ บิดามารดาหรือบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้หรือบุคคลอื่นที่ผู้มีเงินได้เป็นผู้ดูแลตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการคนละหกหมื่นบาท โดยบุคคลดังกล่าวต้องเป็นคนพิการซึ่งมีบัตรประจำตัวคนพิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรือเป็นคนทุพพลภาพ มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ และอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข รวมทั้งจำนวนคนพิการและคนทุพพลภาพในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ที่อธิบดีประกาศกำหนด</p>	

<p style="text-align: center;">ประมวลรัษฎากร (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)</p>	<p style="text-align: center;">พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕</p>
<p>การหักลดหย่อนสำหรับบุตรบุญธรรม ให้หักได้ในฐานะบุตรบุญธรรมเพียงฐานะเดียว ค่าอุปการะเลี้ยงดูตามวรรคหนึ่ง ให้หักลดหย่อนสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่จะต้องยื่นรายการในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นต้นไป</p> <p>(๒) ในกรณีสามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ ถ้าความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี การหักลดหย่อนตาม (๑) (ก) และ (ข) ให้หักลดหย่อนรวมกันได้ ๖๐,๐๐๐ บาท แต่ถ้าความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนได้ตาม (๑) (ก) และสำหรับการหักลดหย่อนตาม (ค) (ฉ) และ (ช) ให้ต่างฝ่ายต่างหักได้กึ่งหนึ่งตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแต่ละกรณี</p> <p>(๓) ในกรณีผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย การหักลดหย่อนตาม (๑) (ข) (ค) และ (ฉ) ให้หักได้เฉพาะสามีหรือภริยาและบุตรที่อยู่ในประเทศไทย</p> <p>(๔) ในกรณีผู้มีเงินได้ถึงแก่ความตายในระหว่างปีภาษี ให้หักลดหย่อนได้เสมือนผู้ตายมีชีวิตอยู่ตลอดปีภาษีที่ผู้นั้นถึงแก่ความตาย</p> <p>(๕) ในกรณีผู้มีเงินได้เป็นกองมรดก ให้หักลดหย่อนได้ ๓๐,๐๐๐ บาท</p> <p>(๖) ในกรณีผู้มีเงินได้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อบุคคล ให้หักลดหย่อนได้ตาม (๑) (ก) สำหรับผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลในคณะบุคคลแต่ละคนซึ่งเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย แต่รวมกันต้องไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท</p> <p>(๗) เมื่อได้หักลดหย่อนตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) แล้ว เหลือเท่าใดให้หักลดหย่อนได้อีกสำหรับเงินบริจาคดังต่อไปนี้ โดยให้หักได้เท่าจำนวนที่บริจาค แต่ต้องไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของเงินที่เหลือนั้น</p> <p>(ก) เงินที่บริจาคแก่สถานพยาบาลและสถานศึกษาของทางราชการ</p> <p>(ข) เงินที่บริจาคเป็นสาธารณประโยชน์แก่องค์การหรือสถานสาธารณกุศลหรือแก่สถานพยาบาลและสถานศึกษาอื่นนอกจากที่กล่าวใน (ก) ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา</p>	<p style="text-align: center;">“(๒) ในกรณีสามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ การหักลดหย่อนตาม (๑) (ก) และ (ข) ให้หักลดหย่อนรวมกันได้ ๖๐,๐๐๐ บาท”</p>

<p style="text-align: center;">ประมวลรัชฎาการ (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)</p>	<p style="text-align: center;">พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัชฎาการ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕</p>
<p>มาตรา ๕๗ ตรี^๖ ในการเก็บภาษีเงินได้จากสามีและภริยานั้น ถ้าสามีและภริยาอยู่ร่วมกันตลอดปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ให้ถือเอาเงินได้พึงประเมินของภริยาเป็นเงินได้ของสามี และให้สามีมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษี แต่ถ้าภาษีค้างชำระและภริยาได้รับแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วันแล้ว ให้ภริยาร่วมรับผิดชอบในการเสียภาษีที่ค้างชำระนั้นด้วย</p> <p>ถ้าสามีหรือภริยามีความประสงค์จะยื่นรายการแยกกันก็ให้ทำได้โดยแจ้งให้เจ้าพนักงานประเมินทราบภายในเวลาซึ่งกำหนดให้ยื่นรายการ แต่การแยกกันยื่นรายการนั้นไม่ทำให้ภาษีที่ต้องเสียเปลี่ยนแปลงอย่างไร</p> <p>ถ้าเห็นสมควร เจ้าพนักงานประเมินอาจแบ่งภาษีออกตามส่วนของเงินได้พึงประเมินที่สามีและภริยาแต่ละฝ่ายได้รับ และแจ้งให้สามีและภริยาเสียภาษีเป็นคนละส่วนก็ได้ แต่ถ้าภาษีส่วนของฝ่ายใดค้างชำระ และอีกฝ่ายหนึ่งได้รับแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วันแล้ว ให้อีกฝ่ายหนึ่งนั้นร่วมรับผิดชอบในการเสียภาษีที่ค้างชำระนั้นด้วย</p> <p>การที่สามีภริยาอยู่ต่างท้องที่กัน หรือต่างคนต่างอยู่เป็นครั้งคราว ยังคงถือว่าอยู่ร่วมกัน</p> <p>มาตรา ๕๗ เบญจ^๗ ถ้าภริยามีเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา ๔๐ (๑) ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ไม่ว่าจะมิเงินได้พึงประเมินอื่นด้วยหรือไม่ ภริยาจะแยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากสามี เฉพาะส่วนที่เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) โดยมีให้ถือว่าเป็นเงินได้ของสามีตามมาตรา ๕๗ ตรี ก็ได้</p> <p>ในกรณีที่ภริยาแยกยื่นรายการตามวรรคหนึ่ง ให้สามีและภริยาต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนได้ดังนี้</p> <p>(๑) สำหรับผู้มีเงินได้ตามมาตรา ๔๗ (๑) (ก)</p> <p>(๒) สำหรับบุตรที่หักลดหย่อนได้ตามอัตราที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๗ (๑) (ค) (ฉ) และ (ฎ) คนละกึ่งหนึ่ง</p>	<p>มาตรา ๔ ให้ยกเลิกมาตรา ๕๗ ตรี แห่งประมวลรัชฎาการ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัชฎาการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙</p> <p>มาตรา ๕ ให้ยกเลิกมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัชฎาการ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัชฎาการ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๒๙</p>

^๖มาตรา ๕๗ ตรี แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัชฎาการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙

^๗มาตรา ๕๗ เบญจ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัชฎาการ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๒๙

<p style="text-align: center;">ประมวลรัษฎากร (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)</p>	<p style="text-align: center;">พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕</p>
<p>(๓) สำหรับเบี้ยประกันภัยตามมาตรา ๔๗ (๑) (ง) วรรคหนึ่ง</p> <p>(๔) สำหรับเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมตามมาตรา ๔๗ (๑) (ฉ)</p> <p>(๕) สำหรับเงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามมาตรา ๔๗ (๑) (ช)</p> <p>(๖) สำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมตามมาตรา ๔๗ (๑) (ซ) กึ่งหนึ่ง</p> <p>(๗) สำหรับเงินบริจาคส่วนของตนตามมาตรา ๔๗ (๗)</p> <p>ในกรณีผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย การหักลดหย่อนตาม (๒) ให้หักได้เฉพาะบุตรที่อยู่ในประเทศไทย</p> <p>ถ้าสามีและภริยามีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเฉพาะตามมาตรา ๔๐ (๑) ประเภทเดียวกันไม่เกินจำนวนตามมาตรา ๕๖ (๔) ไม่ว่าแต่ละฝ่ายจะมีเงินได้เป็นจำนวนเท่าใด สามีและภริยาไม่ต้องยื่นรายการเงินได้พึงประเมิน</p>	<p style="text-align: center;">มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๗ ฉ แห่งประมวลรัษฎากร</p> <p style="text-align: center;"><u>“มาตรา ๕๗ ฉ ในการเก็บภาษีเงินได้จากสามีและภริยานั้น ให้สามีและภริยาต่างฝ่ายต่างมีหน้าที่ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตนได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วตามมาตรา ๕๖</u></p> <p style="text-align: center;"><u>ในกรณีที่เงินได้พึงประเมินไม่อาจแยกได้อย่างชัดเจนว่าเป็นของสามีหรือภริยาแต่ละฝ่ายจำนวนเท่าใด ให้ถือเป็นเงินได้พึงประเมินของสามีและภริยาฝ่ายละกึ่งหนึ่ง เว้นแต่เงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๘) สามีและภริยาจะแบ่งเงินได้พึงประเมินเป็นของแต่ละฝ่ายตามส่วนที่ตกลงกันได้ แต่รวมกันต้องไม่น้อยกว่าเงินได้พึงประเมินที่ได้รับ ถ้าตกลงกันไม่ได้ ให้ถือเป็นเงินได้พึงประเมินของสามีและภริยาฝ่ายละกึ่งหนึ่ง</u></p> <p style="text-align: center;"><u>สามีและภริยาจะตกลงยื่นรายการและเสียภาษีร่วมกัน โดยให้ถือเอาเงินได้พึงประเมินของตนเป็นเงินได้ของสามีหรือภริยาอีกฝ่ายหนึ่งก็ได้ หรือจะแยกยื่นรายการและเสียภาษีเฉพาะส่วนที่เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) โดยมีให้ถือเอาเงินได้ของอีกฝ่ายหนึ่งก็ได้</u></p> <p style="text-align: center;"><u>แต่ถ้ามีภาษีค้างชำระสามีและภริยาต้องร่วมรับผิดชอบในการเสียภาษีที่ค้างชำระนั้น</u></p> <p style="text-align: center;"><u>เมื่อได้เลือกยื่นรายการตามวรรคสองและวรรคสามในปีภาษีใดแล้ว ให้ถือว่าเป็นวิธีการยื่นรายการสำหรับปีภาษีนั้นตลอดไป เว้นแต่อธิบดีจะอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงวิธีการเลือกยื่นรายการดังกล่าว”</u></p>

<p style="text-align: center;">ประมวลรัษฎากร (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)</p>	<p style="text-align: center;">พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕</p>
	<p>มาตรา ๗ บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ</p> <p>มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกำหนดนี้</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p style="text-align: center;">ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี</p>

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘)

พ.ศ. ๒๕๕๕

การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากสามีและภรรยา*

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บภาษีเงินได้จากสามีและภรรยาชั้นใหม่ ให้สามีและภรรยาต่างฝ่ายต่างมีหน้าที่ยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากกันและแบ่งเงินได้พึงประเมินที่สามีและภรรยาทำร่วมกันหรือสามีและภรรยาจะตกลงเลือกยื่นรายการและเสียภาษีรวมกันก็ได้ ดังนี้

ข้อ ๑ การยื่นรายการเงินได้พึงประเมิน

๑.๑ การยื่นรายการและเสียภาษีแยกต่างหากจากกัน

๑.๑.๑ สามีและภรรยาต่างฝ่ายต่างมีหน้าที่ยื่นรายการและเสียภาษีในนามตนเอง

ตัวอย่างที่ ๑ สามีมีเงินได้จากเงินเดือน ๘๐๐,๐๐๐ บาท และจากค่านายหน้า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนภริยามีเงินได้จากเงินเดือน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และจากวิชาชีพการบัญชี ๓๐๐,๐๐๐ บาท สามียื่นรายการเงินได้รวม ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๘๐๐,๐๐๐ + ๒๐๐,๐๐๐) ภริยายื่นรายการเงินได้รวม ๘๐๐,๐๐๐ บาท (๕๐๐,๐๐๐ + ๓๐๐,๐๐๐)

๑.๑.๒ สำหรับเงินได้พึงประเมินที่ไม่อาจแยกได้ว่าเป็นของสามีหรือภรรยาแต่ละฝ่ายจำนวนเท่าใด

(๑) ถ้าเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) แห่งประมวลรัษฎากร ให้แบ่งเงินได้พึงประเมินเป็นของสามีและภริยาฝ่ายละกึ่งหนึ่ง

(๒) เฉพาะเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๘) แห่งประมวลรัษฎากร จะเลือกแบ่งเป็นของแต่ละฝ่ายตามส่วนที่ตกลงกันก็ได้ แต่รวมกันต้องไม่น้อยกว่าเงินได้พึงประเมินที่ได้รับ ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้แบ่งเป็นของสามีและภริยาฝ่ายละกึ่งหนึ่ง

เมื่อได้เลือกตาม (๑) หรือ (๒) แล้ว ให้ถือว่าเป็นวิธีการยื่นรายการสำหรับปีภาษีนั้นตลอดไป เว้นแต่อธิบดีจะอนุมัติให้เปลี่ยนวิธีการเลือกยื่นรายการ

ตัวอย่างที่ ๒ สามีและภริยามีเงินได้จากค่าเช่าบ้านร่วมกัน ๘๐๐,๐๐๐ บาท ให้แบ่งเงินได้เป็นของสามี ๔๐๐,๐๐๐ และเงินได้ของภริยา ๔๐๐,๐๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๓ สามีและภริยามีเงินได้จากการเปิดร้านขายอาหารร่วมกัน ๔๐๐,๐๐๐ บาท จะแบ่งเงินได้เป็นของสามีและภริยาฝ่ายละกึ่งหนึ่ง คือเป็นของสามี ๒๐๐,๐๐๐ บาท และของภริยา ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือจะตกลงแบ่งตามส่วนที่เป็นของตนก็ได้ เช่น ตกลงแบ่งเงินได้เป็นส่วนของสามีร้อยละ ๒๐ และเป็นส่วนของภริยาร้อยละ ๘๐ ดังนั้น สามีมีเงินได้ ๘๐,๐๐๐ บาท ภริยามีเงินได้ ๓๒๐,๐๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๔ จากตัวอย่างที่ ๓ ถ้าสามีและภริยาตกลงแบ่งส่วนเงินได้จากการขายอาหารจำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท เป็นส่วนของสามีร้อยละ ๒๐ และเป็นส่วนของภริยาร้อยละ ๘๐ และยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้ไว้แล้ว หากต่อมาพบว่ายื่นเงินได้พึงประเมินจากการขายอาหาร

* ที่มา : สำนักกฎหมาย กรมสรรพากร วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๖.

ดังกล่าวขาดไป ๑๐๐,๐๐๐ บาท การยื่นแบบแสดงรายการเพิ่มเติมสามีและภริยายังคงต้องแบ่งส่วนเงินได้เป็นของสามีร้อยละ ๒๐ และของภริยาร้อยละ ๘๐ เช่นเดิม เงินได้ที่ต้องปรับปรุงรายการจึงเป็นส่วนของสามี ๒๐,๐๐๐ บาท (๑๐๐,๐๐๐ x ๒๐/๑๐๐) และส่วนของภริยา ๘๐,๐๐๐ บาท (๑๐๐,๐๐๐ x ๘๐/๑๐๐)

ถ้าสามีและภริยาต้องการเปลี่ยนส่วนเงินได้ทั้งในกรณียื่นแบบแสดงรายการฉบับปกติและในการยื่นแบบเพิ่มเติมดังกล่าว เช่น แบ่งเป็นของสามีและภริยาฝ่ายละครึ่งหนึ่ง หรือเปลี่ยนแปลงส่วนเงินได้เป็นของสามีร้อยละ ๔๐ และเป็นส่วนของภริยาร้อยละ ๖๐ จะต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากร

๑.๒ การเลือกยื่นรายการและเสียภาษี สามีและภริยาอาจเลือกยื่นรายการ และเสียภาษี โดยเลือกเอาเงินได้ทุกรายการไปรวมกันและยื่นเสียภาษีในนามของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือจะเลือกแยกเฉพาะเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ยื่นรายการและเสียภาษีในนามของตนเองก็ได้ ดังนี้

วิธีที่ ๑ ให้ถือเอาเงินได้พึงประเมินทั้งหมดของภริยาเป็นเงินได้ของสามีหรือเอาเงินได้พึงประเมินทั้งหมดของสามีเป็นเงินได้ของภริยา

ตัวอย่างที่ ๕ สามีมีเงินได้จากเงินเดือน ๘๐๐,๐๐๐ บาท และจากค่านายหน้า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนภริยามีเงินได้จากเงินเดือน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และจากวิชาชีพการบัญชี ๓๐๐,๐๐๐ บาท นอกจากนั้นสามีและภริยายังมีเงินได้ค่าเช่าบ้านร่วมกัน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ดังนั้น สามีมีเงินได้รวม ๑,๐๕๐,๐๐๐ บาท (จากเงินเดือน ๘๐๐,๐๐๐ บาท ค่านายหน้า ๒๐๐,๐๐๐ บาท และจากค่าเช่าบ้านแบ่งคนละครึ่งกับภริยา ๕๐,๐๐๐ บาท (๑๐๐,๐๐๐/๒)) ส่วนภริยามีเงินได้รวม ๘๕๐,๐๐๐ บาท (จากเงินเดือน ๕๐๐,๐๐๐ บาท วิชาชีพการบัญชี ๓๐๐,๐๐๐ บาท และจากค่าเช่าบ้านแบ่งคนละครึ่งหนึ่งกับสามี ๕๐,๐๐๐ บาท (๑๐๐,๐๐๐/๒))

กรณีดังกล่าวภริยามีสิทธิเลือกนำเงินได้ทั้งหมด ๘๕๐,๐๐๐ บาท ไปรวมคำนวณกับสามีหรือสามีจะเลือกนำเงินได้ทั้งหมด ๑,๐๕๐,๐๐๐ บาท ไปรวมคำนวณกับภริยาก็ได้

วิธีที่ ๒ ให้ถือเอาเงินได้พึงประเมินทั้งหมดตามมาตรา ๔๐ (๒) - (๘) แห่งประมวลรัษฎากร ของภริยาเป็นเงินได้ของสามี หรือเอาเงินได้ทั้งหมดตามมาตรา ๔๐ (๒) - (๘) แห่งประมวลรัษฎากร ของสามีเป็นเงินได้ของภริยา ส่วนเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ของแต่ละฝ่ายให้แยกยื่นรายการและเสียภาษีในนามของตนเองก็ได้

เมื่อได้เลือกยื่นรายการและเสียภาษีวิธีใดวิธีหนึ่งแล้ว ให้ถือว่าเป็นวิธีการยื่นรายการสำหรับปีภาคนั้นตลอดไป เว้นแต่อธิบดีจะอนุมัติให้เปลี่ยนวิธีการเลือกยื่นรายการ

ตัวอย่างที่ ๖ ตามตัวอย่างที่ ๕ ภริยามีสิทธิเลือกนำเงินได้จากวิชาชีพการบัญชี ๓๐๐,๐๐๐ บาท และค่าเช่าบ้านส่วนของภริยา ๕๐,๐๐๐ บาท ไปรวมคำนวณกับสามี โดยภริยาแยกยื่นแบบแสดงรายการเฉพาะเงินเดือน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๗ ตามตัวอย่างที่ ๕ สามีมียสิทธิเลือกนำเงินได้ค่านายหน้า ๒๐๐,๐๐๐ บาท และค่าเช่าบ้านส่วนของสามี ๕๐,๐๐๐ บาท ไปรวมคำนวณกับภริยา โดยสามีแยกยื่นแบบแสดงรายการเฉพาะเงินเดือน ๘๐๐,๐๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๘ สามีและภริยาได้เลือกวิธีการรวมคำนวณภาษีตามวิธีที่ ๑ (ตามตัวอย่างที่ ๕) ต่อมาพบว่าเงินได้จากวิชาชีพการบัญชียื่นไว้ขาด ๑๐๐,๐๐๐ บาท การยื่นแบบแสดงรายการเพิ่มเติมจะต้องนำเงินได้ที่ยื่นขาดดังกล่าวไปถือเป็นเงินได้ของสามีหรือของภริยาแล้วแต่กรณี โดยสามีและภริยาต้องร่วมรับผิดชอบในการเสียภาษีที่ค้างชำระ

ข้อ ๒ การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน

๒.๑ การหักค่าใช้จ่าย ให้สามีหรือภริยาต่างฝ่ายต่างหักค่าใช้จ่ายได้ตามอัตราที่กำหนดไว้สำหรับเงินได้แต่ละประเภท (ตามมาตรา ๔๒ ทวิ ถึงมาตรา ๔๖ แห่งประมวลรัษฎากร)

กรณีที่ไม่อาจแยกได้ว่าเงินได้พึงประเมินนั้นเป็นของสามีหรือภริยาแต่ละฝ่ายจำนวนเท่าใด ซึ่งสามีและภริยาได้แบ่งเงินได้ตาม ๑.๑.๒ และเงินได้พึงประเมินประเภทดังกล่าวกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรได้นั้น ให้สามีและภริยาเฉลี่ยค่าใช้จ่ายตามสัดส่วนของเงินได้พึงประเมินที่ได้แบ่งเป็นของแต่ละฝ่าย

ตัวอย่างที่ ๙ สามีและภริยามีเงินได้จากการขายอาหารร่วมกันซึ่งไม่อาจแยกได้จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท โดยสามีและภริยาได้เลือกแบ่งเงินได้ดังกล่าวตามส่วนที่ตกลงกัน คือส่วนของสามีร้อยละ ๔๐ เป็นเงิน ๑๖๐,๐๐๐ บาท ($๔๐๐,๐๐๐ \times ๔๐/๑๐๐$) ส่วนของภริยาร้อยละ ๖๐ เป็นเงิน ๒๔๐,๐๐๐ บาท ($๔๐๐,๐๐๐ \times ๖๐/๑๐๐$) โดยกิจการดังกล่าวมีหลักฐานพิสูจน์ค่าใช้จ่ายรวม ๓๖๐,๐๐๐ บาท ดังนั้นถ้าเลือกหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร สามีและภริยาจะต้องเฉลี่ยค่าใช้จ่ายตามสัดส่วนของเงินได้ โดยสามีหักได้ ๑๔๔,๐๐๐ บาท ($๓๖๐,๐๐๐ \times ๔๐/๑๐๐$) ภริยาหักได้ ๒๑๖,๐๐๐ บาท ($๓๖๐,๐๐๐ \times ๖๐/๑๐๐$) หรือสามีเลือกหักค่าใช้จ่ายเหมาซึ่งหักได้ร้อยละ ๗๐ (ตามอัตราที่กฎหมายกำหนด) เป็นเงิน ๑๑๒,๐๐๐ บาท ($๑๖๐,๐๐๐ \times ๗๐/๑๐๐$) ส่วนภริยาเลือกหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรตามส่วนเฉลี่ยจำนวน ๒๑๖,๐๐๐ บาท ก็ได้

๒.๒ การหักลดหย่อน ตามมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร

๒.๒.๑ การหักลดหย่อนสำหรับผู้มีเงินได้ และสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ตามมาตรา ๔๗ (๑) (ก) และ (ข) แห่งประมวลรัษฎากร

(๑) กรณีมีเงินได้ฝ่ายเดียว ให้ผู้มีเงินได้หักลดหย่อนส่วนตัวได้ ๓๐,๐๐๐ บาท และหักลดหย่อนสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้อีก ๓๐,๐๐๐ บาท

(๒) กรณีมีเงินได้ทั้งสองฝ่าย

(ก) แยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากกัน ให้ผู้มีเงินได้หักลดหย่อนส่วนตัวได้ ๓๐,๐๐๐ บาท แต่จะหักลดหย่อนสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้อีกไม่ได้

(ข) เลือกยื่นรายการและเสียภาษี

วิธีที่ ๑ กรณีถือเอาเงินได้พึงประเมินทั้งหมดของภริยาเป็นเงินได้ของสามี หรือเอาเงินได้ทั้งหมดของสามีเป็นเงินได้ของภริยา ให้ผู้มีเงินได้หักลดหย่อนส่วนตัวได้ ๓๐,๐๐๐ บาท และหักลดหย่อนสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ๓๐,๐๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๑๐ สามีมียืมเงินได้จากเงินเดือน ๘๐๐,๐๐๐ บาท และจากค่านายหน้า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนภริยายืมเงินได้จากเงินเดือน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และจากวิชาชีพการบัญชี ๓๐๐,๐๐๐ บาท

กรณีภริยาเลือกนำเงินได้ทั้งหมดจำนวน ๘๐๐,๐๐๐ บาท ไปรวมคำนวณกับสามี สามีหักลดหย่อนส่วนตัวได้ ๓๐,๐๐๐ บาท และหักลดหย่อนภริยาได้ ๓๐,๐๐๐ บาท

กรณีสามีเลือกนำเงินได้ทั้งหมดจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ไปรวมคำนวณกับภริยา ภริยาหักลดหย่อนส่วนตัวได้ ๓๐,๐๐๐ บาท และหักลดหย่อนสามีได้ ๓๐,๐๐๐ บาท

วิธีที่ ๒ กรณีถือเอาเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๒) - (๘) แห่งประมวลรัษฎากร ของภริยา เป็นเงินของสามี หรือเอาเงินได้ทั้งหมดตามมาตรา ๔๐ (๒) - (๘) แห่งประมวลรัษฎากร ของสามีเป็นเงินได้ของภริยา ส่วนเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ของแต่ละฝ่าย แยกยื่นรายการและเสียภาษีในนามของตนเอง ให้ผู้มีเงินได้ต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนส่วนตัว ฝ่ายละ ๓๐,๐๐๐ บาท แต่จะหักลดหย่อนสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้อีกไม่ได้

ตัวอย่างที่ ๑๑ สามีมียืมเงินได้จากเงินเดือน ๘๐๐,๐๐๐ บาท และจากค่านายหน้า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนภริยายืมเงินได้จากเงินเดือน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และจากวิชาชีพการบัญชี ๓๐๐,๐๐๐ บาท

กรณีภริยาเลือกนำเงินได้จากวิชาชีพการบัญชี ๓๐๐,๐๐๐ บาท ไปรวมคำนวณกับสามี โดยภริยาแยกยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษีเฉพาะเงินเดือน ๕๐๐,๐๐๐ บาท สามีและภริยาต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนส่วนตัวฝ่ายละ ๓๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่มีสิทธิหักลดหย่อนสามีและภริยาของผู้มีเงินได้

กรณีสามีเลือกนำเงินได้จากค่านายหน้า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ไปรวมคำนวณกับภริยา โดยสามีแยกยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษีเฉพาะเงินเดือน ๘๐๐,๐๐๐ บาท สามีและภริยาต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนส่วนตัวฝ่ายละ ๓๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่มีสิทธิหักลดหย่อนสามีและภริยาของผู้มีเงินได้

๒.๒.๒ การหักลดหย่อนบุตรและการหักลดหย่อนการศึกษาบุตร ตามมาตรา ๔๗ (๑) (ค) (ฉ) แห่งประมวลรัษฎากร

(๑) กรณีมีเงินได้ฝ่ายเดียว ให้สามีหรือภริยาฝ่ายที่มีเงินได้หักลดหย่อนบุตรได้ ๑๕,๐๐๐ บาท และการศึกษาบุตร ๒,๐๐๐ บาท สำหรับบุตร ๑ คน

ตัวอย่างที่ ๑๒ สามีมียืมเงินได้แต่ภริยาไม่มีเงินได้ มีบุตรด้วยกัน ๑ คน สามีหักลดหย่อนบุตร ๑๕,๐๐๐ บาท และการศึกษาบุตรอีก ๒,๐๐๐ บาท

(๒) กรณีมีเงินได้ทั้งสองฝ่าย

(ก) แยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากกัน ให้สามีและภริยาผู้มีเงินได้ต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนบุตรได้ ๑๕,๐๐๐ บาท และการศึกษาบุตร ๒,๐๐๐ บาท สำหรับบุตร ๑ คน

ตัวอย่างที่ ๑๓ สามีภริยายืมเงินได้ทั้งสองฝ่าย มีบุตรด้วยกัน ๑ คน โดยต่างฝ่ายต่างยื่นรายการและเสียภาษีแยกจากกัน สามีและภริยาหักลดหย่อนบุตร ๑๕,๐๐๐ บาท และการศึกษาบุตรอีก ๒,๐๐๐ บาท (รวมฝ่ายละ ๑๗,๐๐๐ บาท) ไม่ว่าความเป็นสามีภริยาจะมีอยู่ตลอดปีภาษีหรือไม่ก็ตาม

(ข) แยกยื่นรายการและเสียภาษี

วิธีที่ ๑ กรณีถือเอาเงินได้พึงประเมินทั้งหมดของภริยาเป็นเงินได้ของสามี หรือ เอาเงินได้ทั้งหมดของสามีเป็นเงินได้ของภริยา ให้หักลดหย่อนสำหรับบุตรรวมกันได้ ๓๐,๐๐๐ บาท และการศึกษาบุตร ๔,๐๐๐ บาท สำหรับบุตร ๑ คน

ตัวอย่างที่ ๑๔ สามีภริยามีเงินได้ทั้งสองฝ่าย มีบุตรด้วยกัน ๑ คน สามีมีเงินได้จากเงินเดือน ๘๐๐,๐๐๐ บาท และจากค่านายหน้า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนภริยามีเงินได้จากเงินเดือน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และจากวิชาชีพการบัญชี ๓๐๐,๐๐๐ บาท

กรณีภริยาเลือกนำเงินได้ทั้งหมดจำนวน ๘๐๐,๐๐๐ บาท ไปรวมคำนวณกับสามี สามีหักลดหย่อนบุตรส่วนของตน ๑๕,๐๐๐ บาท การศึกษาบุตรส่วนของตน ๒,๐๐๐ บาท และหักลดหย่อนบุตรส่วนของภริยา ๑๕,๐๐๐ บาท การศึกษาบุตรส่วนของภริยา ๒,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๓๔,๐๐๐ บาท

กรณีสามีเลือกนำเงินได้ทั้งหมดจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ไปรวมคำนวณกับภริยา ภริยาหักลดหย่อนบุตรส่วนของตน ๑๕,๐๐๐ บาท การศึกษาบุตรส่วนของตน ๒,๐๐๐ บาท และหักลดหย่อนบุตรส่วนของสามี ๑๕,๐๐๐ บาท การศึกษาบุตรส่วนของสามี ๒,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๓๔,๐๐๐ บาท

วิธีที่ ๒ กรณีถือเอาเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๒) - (๘) แห่งประมวลรัษฎากร ของภริยาเป็นเงินของสามี หรือเอาเงินได้ทั้งหมดตามมาตรา ๔๐ (๒) - (๘) แห่งประมวลรัษฎากร ของสามีเป็นเงินได้ของภริยา ส่วนเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ของแต่ละฝ่ายแยกยื่นรายการและเสียภาษีในนามของตนเอง ให้ผู้มีเงินได้ต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนสำหรับบุตรได้ ๑๕,๐๐๐ บาท และการศึกษาบุตร ๒,๐๐๐ บาท สำหรับบุตร ๑ คน

ตัวอย่างที่ ๑๕ สามีภริยามีเงินได้ทั้งสองฝ่าย มีบุตรด้วยกัน ๑ คน สามีมีเงินได้จากเงินเดือน ๘๐๐,๐๐๐ บาท และจากค่านายหน้า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนภริยามีเงินได้จากเงินเดือน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และจากวิชาชีพการบัญชี ๓๐๐,๐๐๐ บาท

กรณีภริยาเลือกนำเงินได้จากวิชาชีพการบัญชี ๓๐๐,๐๐๐ บาท ไปรวมคำนวณกับสามี โดยภริยาแยกยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษีเฉพาะเงินเดือน ๕๐๐,๐๐๐ บาท สามีและภริยาหักลดหย่อนบุตร ๑๕,๐๐๐ บาท และการศึกษาบุตรอีก ๒,๐๐๐ บาท (ฝ่ายละ ๑๗,๐๐๐ บาท)

กรณีสามีเลือกนำเงินได้จากค่านายหน้า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ไปรวมคำนวณกับภริยา โดยสามีแยกยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษีเฉพาะเงินเดือน ๘๐๐,๐๐๐ บาท สามีและภริยาหักลดหย่อนบุตร ๑๕,๐๐๐ บาท และการศึกษาบุตรอีก ๒,๐๐๐ บาท (ฝ่ายละ ๑๗,๐๐๐ บาท)

๒.๒.๓ การหักลดหย่อนสำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ตามมาตรา ๔๗ (๑) (ข) แห่งประมวลรัษฎากร

(๑) กรณีมีเงินได้ฝ่ายเดียว ให้สามีหรือภริยาฝ่ายที่มีเงินได้หักลดหย่อนสำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมได้เฉพาะส่วนของตนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

ถ้าสามีหรือภริยามีเงินได้ฝ่ายเดียวและร่วมกันกู้ยืม ให้สามีหรือภริยาฝ่ายที่มีเงินได้หักลดหย่อนสำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๑๖ สามีมียุติบัตรแต่ภริยาไม่มีเงินได้ สามียุติบัตรและจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ๑๐,๐๐๐ บาท ภริยาอุติบัตรและจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ๑๐,๐๐๐ บาท สามียุติบัตรหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมได้เฉพาะส่วนของตน ๑๐,๐๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๑๗ สามีมียุติบัตรแต่ภริยาไม่มีเงินได้ ภริยาอุติบัตรและจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ๑๐,๐๐๐ บาท สามียุติบัตรหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมไม่ได้

ตัวอย่างที่ ๑๘ สามีมียุติบัตรแต่ภริยาไม่มีเงินได้ ถ้าสามียุติบัตรร่วมกันอุติบัตรและจ่ายดอกเบี้ย เงินกู้ยืม เป็นจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท สามียุติบัตรสิทธิหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมได้ทั้งจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

(๒) กรณีมีเงินได้ทั้งสองฝ่าย

(ก) แยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากกัน

กรณีที่ ๑ ถ้าอุติบัตรฝ่ายเดียว สามียุติบัตรหรือภริยาฝ่ายที่อุติบัตรสามารถหย่อนสำหรับ ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๑๙ สามียุติบัตรมีเงินได้ทั้งสองฝ่าย สามียุติบัตรเป็นผู้อุติบัตรฝ่ายเดียวและจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ๑๐,๐๐๐ บาท สามียุติบัตรหย่อนได้ ๑๐,๐๐๐ บาท ส่วนภริยาไม่สามารถหย่อนได้

กรณีที่ ๒ ถ้าร่วมกันอุติบัตร ให้ต่างฝ่ายต่างหย่อนสำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมได้ กึ่งหนึ่งของจำนวนที่จ่ายจริงแต่รวมกันไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ ไม่ว่าความเป็นสามียุติบัตรจะได้มีอยู่ ตลอดปีภาษีหรือไม่ก็ตาม

ตัวอย่างที่ ๒๐ สามียุติบัตรมีเงินได้ทั้งสองฝ่าย ถ้าสามียุติบัตรร่วมกันอุติบัตรและได้จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม เป็นจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท สามียุติบัตรหย่อนได้ ๕,๐๐๐ บาท ภริยาหย่อนได้ ๕,๐๐๐ บาท

กรณีที่ ๓ ถ้าต่างฝ่ายต่างอุติบัตร ให้ต่างฝ่ายต่างหย่อนสำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ส่วนของตนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ ไม่ว่าความเป็นสามียุติบัตรจะได้มี อยู่ตลอดปีภาษีหรือไม่ก็ตาม

ตัวอย่างที่ ๒๑ สามียุติบัตรมีเงินได้ทั้งสองฝ่าย และต่างฝ่ายต่างอุติบัตรโดยได้จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืมฝ่ายละ ๑๐,๐๐๐ บาท สามียุติบัตรและภริยาหย่อนได้ฝ่ายละ ๑๐,๐๐๐ บาท

กรณีที่ ๔ ถ้าต่างฝ่ายต่างมีสิทธิหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมอยู่ก่อนแล้ว ต่อมา สมรสกัน ให้ต่างฝ่ายต่างยังคงหย่อนสำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมส่วนของตนได้ตามจำนวน ที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ ไม่ว่าความเป็นสามียุติบัตรจะได้มีอยู่ตลอดปีภาษีหรือไม่ก็ตาม

ตัวอย่างที่ ๒๒ สามียุติบัตรมีเงินได้ทั้งสองฝ่ายและมีสิทธิหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมอยู่ก่อนแล้วฝ่ายละ ๑๐,๐๐๐ บาท ต่อมาสมรสกัน สามียุติบัตรและภริยา ยังคงหย่อนได้ฝ่ายละ ๑๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ ไม่ว่า ความเป็นสามียุติบัตรจะได้มีอยู่ตลอดปีภาษีหรือไม่ก็ตาม

(ข) เลือกยื่นรายการและเสียภาษี โดยสามียุติบัตรและภริยาต่างฝ่ายต่างอุติบัตร

วิธีที่ ๑ กรณีถือเอาเงินได้พึงประเมินทั้งหมดของภริยาเป็นเงินได้ของสามียุติบัตร หรือเอา เงินได้ทั้งหมดของสามียุติบัตรเป็นเงินได้ของภริยา ให้ผู้มีเงินได้หย่อนสำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมในส่วน

ของคนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท และส่วนของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๒๓ สามีมีเงินได้จากเงินเดือน ๘๐๐,๐๐๐ บาท และจากค่านายหน้า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนภริยามีเงินได้จากเงินเดือน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และจากวิชาชีพการบัญชี ๓๐๐,๐๐๐ บาท

กรณีภริยาเลือกนำเงินได้ทั้งหมดจำนวน ๘๐๐,๐๐๐ บาท ไปรวมคำนวณกับสามี สามีจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ๑๐,๐๐๐ บาท ภริยาจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ๑๐,๐๐๐ บาท สามีหักลดหย่อนส่วนของตน ๑๐,๐๐๐ บาท และส่วนของภริยา ๑๐,๐๐๐ บาท (รวม ๒๐,๐๐๐ บาท)

กรณีสามีเลือกนำเงินได้ทั้งหมดจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ไปรวมคำนวณกับภริยา สามีจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ๑๐,๐๐๐ บาท ภริยาจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ๑๐,๐๐๐ บาท ภริยาหักลดหย่อนส่วนของตน ๑๐,๐๐๐ บาท และส่วนของสามี ๑๐,๐๐๐ บาท (รวม ๒๐,๐๐๐ บาท)

วิธีที่ ๒ กรณีถือเอาเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๒) - (๘) แห่งประมวลรัษฎากร ของภริยาเป็นเงินของสามี หรือเอาเงินได้ทั้งหมดตามมาตรา ๔๐ (๒) - (๘) แห่งประมวลรัษฎากร ของสามีเป็นเงินได้ของภริยา ส่วนเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ของแต่ละฝ่ายแยกยื่นรายการและเสียภาษีในนามของตนเอง ให้ผู้มีเงินได้ต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนสำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมในส่วนของตนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๒๔ สามีมีเงินได้จากเงินเดือน ๘๐๐,๐๐๐ บาท และจากค่านายหน้า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนภริยามีเงินได้จากเงินเดือน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และจากวิชาชีพการบัญชี ๓๐๐,๐๐๐ บาท

กรณีภริยาเลือกนำเงินได้จากวิชาชีพการบัญชี ๓๐๐,๐๐๐ บาท ไปรวมคำนวณกับสามี โดยภริยาแยกยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษีเฉพาะเงินเดือน ๕๐๐,๐๐๐ บาท สามีจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ๑๐,๐๐๐ บาท ภริยาจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ๑๐,๐๐๐ บาท สามีและภริยาหักลดหย่อนได้ฝ่ายละ ๑๐,๐๐๐ บาท

กรณีสามีเลือกนำเงินได้จากค่านายหน้า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ไปรวมคำนวณกับภริยา โดยสามีแยกยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษีเฉพาะเงินเดือน ๘๐๐,๐๐๐ บาท สามีจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ๑๐,๐๐๐ บาท ภริยาจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ๑๐,๐๐๐ บาท สามีและภริยาหักลดหย่อนได้ฝ่ายละ ๑๐,๐๐๐ บาท

๒.๒.๔ กรณีรายการลดหย่อนใดที่มีสิทธิหักได้เพิ่มขึ้น (ยกเว้นภาษีสำหรับเงินได้เท่าที่จ่าย) ผู้มีเงินยังคงหักลดหย่อนได้เช่นเดิม เช่น ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมมีสิทธิหักลดหย่อนได้รวม ๑๐๐,๐๐๐ บาท เบี้ยประกันชีวิตมีสิทธิหักลดหย่อนได้รวม ๑๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในแต่ละกรณี

สำหรับการหักลดหย่อนรายการอื่นนอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น เช่น เบี้ยประกันชีวิต กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนประกันสังคม ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา เป็นต้น ผู้มีเงินได้ยังคงมีสิทธิหักลดหย่อนได้ตามมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร เช่นเดิม ทั้งนี้ ตามเอกสารแนบท้ายคำชี้แจงกรมสรรพากร

ข้อ ๓ การเก็บภาษีเงินได้จากสามีและภริยาก่อนปีภาษี ๒๕๕๕ นั้น เนื่องจาก ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๔๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕ ว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๘๐ ดังนั้น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดาจากสามีและภริยาก่อนปีภาษี ๒๕๕๕ ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๘/ ๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕ และบังคับใช้บทบัญญัติในมาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากรต่อไป โดยไม่ขัดหรือแย้งต่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๗/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕

(๒๓)

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๓๖/๒๕๕๓

วันที่ ๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๕ (๑) ว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ประกอบมาตรา ๕๗ ตรี และมาตรา ๕๗ เบญจ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ ประกอบมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ร้อง เสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๕ (๑) ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า

ผู้ร้องได้รับหนังสือร้องเรียนจากสมาคมบัณฑิตสตรีทางกฎหมายแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ที่มีข้อสรุปจากการเสวนาเรื่อง “การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในกรณีหญิงมีสามี” ว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตรี และมาตรา ๕๗ เบญจ ซึ่งบัญญัติให้การเก็บภาษีเงินได้จากสามีและภรรยาที่อยู่ร่วมกันตลอดชีพภาษีที่ล่วงมาแล้ว ให้ถือเอาเงินได้พึงประเมินของภรรยาเป็นเงินได้ของสามี และให้สามีมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษี และบัญญัติให้เฉพาะภรรยาที่มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) ไม่ว่าจะมิเงินได้พึงประเมินประเภทอื่นด้วยหรือไม่ สามารถแยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากสามีเฉพาะส่วนที่เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) โดยมีให้ถือว่า

เป็นเงินได้ของสามีตามมาตรา ๕๗ ตรี นั้น เป็นบทบัญญัติที่ทำให้สามีภริยาในกรณีที่ภริยามีเงินได้ ฟังประเมินตามมาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ต้องเสียภาษีสูงกว่าภริยาของสามีภริยา ที่ภริยามีเงินได้ฟังประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) และยังทำให้หญิงมีสามีซึ่งมีเงินได้ฟังประเมินตามมาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ต้องเสียภาษีสูงกว่าหญิงโสดที่มีเงินได้ฟังประเมินตามมาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) เช่นเดียวกัน เนื่องจากอัตราการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในปัจจุบันเป็นอัตราก้าวหน้า บทบัญญัติทั้งสองมาตราจึงมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และเป็น การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลภายหลัง การสมรสตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และไม่มีเหตุจำเป็นที่จะจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ รัฐธรรมนูญรับรองไว้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ ผู้ร้องเรียนจึงส่งเรื่องให้ผู้ร้องเสนอเรื่องให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๕ (๑)

ผู้ร้องได้มีหนังสือถึงกรมสรรพากรเพื่อขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริงและส่งเอกสารหลักฐาน ประกอบการพิจารณาเรื่องร้องเรียน ซึ่งกรมสรรพากรชี้แจงสรุปความได้ว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มี คำวินิจฉัยที่ ๔๘/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๕ ว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตรี และมาตรา ๕๗ เบญจ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๘๐ ซึ่งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญถือเป็นเด็ดขาด มีผลผูกพัน องค์การอื่นของรัฐ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๖ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันกรมสรรพากร อยู่ระหว่างการศึกษารื้อเพื่อปรับปรุงแก้ไขประมวลรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาจากสามีภริยา เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคมอันเป็นเจตนารมณ์ในการบังคับใช้ ประมวลรัษฎากร ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๕๔๑

ผู้ร้องเห็นว่า การที่ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตรี บัญญัติให้นำเงินได้ฟังประเมินของ ภริยาเป็นเงินได้ของสามีนั้น ทำให้สามีภริยาต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้นจากตอนที่ต่างฝ่ายต่างแยกกันเมื่อยังไม่มี การสมรส ประกอบกับมาตรา ๕๗ เบญจ บัญญัติให้เฉพาะภริยาที่มีเงินได้ฟังประเมินตามมาตรา

๕๐ (๑) สามารถแยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากสามี โดยมีให้ถือว่าเป็นเงินได้ของสามีตาม มาตรา ๕๗ ตริ ทำให้สามีภริยาที่ภริยาประกอบอาชีพที่มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ไม่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๕๗ เบื้อง ทำให้สามีภริยาที่ภริยาไม่มีเงินได้ พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ไม่ได้รับความเป็นธรรม ถือเป็น การกระทบกระเทือนหรือจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพของหญิงมีสามี และยังเป็น การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างหญิงโสดและหญิงมีสามีที่มีเงินได้พึงประเมินตาม มาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) และระหว่างภริยาที่มีเงินได้พึงประเมินตาม มาตรา ๔๐ (๑) กับภริยาที่มี เงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) อีกด้วย ซึ่งการที่ประมวล รัชฎากร มาตรา ๕๗ ตริ และมาตรา ๕๗ เบื้อง บัญญัติให้นำเงินได้ของภริยาเป็นเงินได้ของสามี และให้สามีมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษีนั้น เป็นแนวคิดที่อยู่บนหลักแห่ง ความเป็นใหญ่และเป็นหัวหน้าครอบครัวของสามีในอดีต แนวความคิดนี้ได้เปลี่ยนแปลงไป โดยใน ปัจจุบันหญิงหรือภริยามีบทบาทในการประกอบวิชาชีพอิสระและมีบทบาทในครอบครัวมากขึ้น เงินได้ พึงประเมินที่ได้จากการประกอบวิชาชีพอิสระของภริยา เช่น วิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลปะ ะ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม หรือวิชาชีพอิสระอื่น เป็นเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา ๔๐ (๖) ที่ได้มาจากน้ำพักน้ำแรงและความรู้ความสามารถของภริยาเช่นเดียวกับเงินได้ พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) จึงไม่มีเหตุผลใดที่จะต้องบัญญัติให้ภริยาแยกยื่นรายการและแยกเสียภาษี ได้แต่เฉพาะเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) เท่านั้น ดังนั้น ผู้ร้องเห็นว่า ประมวลรัชฎากร มาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ประกอบมาตรา ๕๗ ตริ และมาตรา ๕๗ เบื้อง มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ โดยสร้างความไม่เป็นธรรมด้านภาษีและ เป็นการกระทบกระเทือนหรือจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพของหญิงมีสามี รวมทั้งเป็นการจำกัด สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้โดยไม่จำเป็นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ และยังเป็น การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล โดยมีได้เป็น มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้

เช่นเดียวกับบุคคลอื่นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคสี่ ผู้ร้องจึงเสนอเรื่องพร้อมความเห็น
ประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ประกอบมาตรา ๕๗ ตี และ
มาตรา ๕๗ เบญจ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ ประกอบมาตรา ๒๕ และ
มาตรา ๓๐

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้
พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๕ (๑) หรือไม่ เห็นว่า การที่ศาลรัฐธรรมนูญเคยมี
คำวินิจฉัยที่ ๔๘/๒๕๔๕ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๕ วินิจฉัยว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตี
และมาตรา ๕๗ เบญจ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๘๐
โดยให้ถือเป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๑๖ วรรคห้า แต่คำวินิจฉัยดังกล่าวไม่มีผลผูกพันศาลรัฐธรรมนูญ หากมีผู้ยื่นคำร้องกลับมา
ให้พิจารณาใหม่ โดยมีข้อเท็จจริงและประเด็นที่เป็นสาระสำคัญเพิ่มเติมจากเดิมที่ศาลรัฐธรรมนูญเคยมี
คำวินิจฉัยไว้ ศาลรัฐธรรมนูญย่อมมีอำนาจรับเรื่องหรือประเด็นดังกล่าวไว้พิจารณาอีกได้ตาม
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความถูกต้องและเป็นธรรม สำหรับคำร้องนี้เป็นกรณี
ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องพร้อมความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลรัษฎากร
มาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ประกอบมาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ
มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ ประกอบมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่
โดยเนื้อความในคำร้องมีข้อเท็จจริงและประเด็นแตกต่างไปจากประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญเคยมี
คำวินิจฉัยไว้ กรณีจึงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๕ (๑) ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๑๘) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งรับ
คำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐ (๒) (๓)
(๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ประกอบมาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ ขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ ประกอบมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองและรับรองว่าการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และการจำกัดสิทธิและเสรีภาพจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ โดยกฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติให้บุคคลมีความเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้ แต่มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่นย่อมไม่ถึงเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ เป็นบทบัญญัติให้บุคคลมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาดหรือขจัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน

ประมวลรัษฎากรเป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์เพื่อหารายได้เข้าสู่รัฐสำหรับใช้ในการบริหารประเทศ โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ประชาชนที่เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีให้แก่รัฐต้องปฏิบัติ

แต่การเสียดามีผลกระทบต่อสิทธิและทรัพย์สินของประชาชน รัฐจึงต้องกำหนดมาตรการที่เป็นธรรมและหากต้องมีการตีความกฎหมายก็ต้องตีความโดยเคร่งครัดในทางที่จะไม่ก่อให้เกิดภาระหน้าที่หรือกระทบต่อสิทธิของประชาชนผู้เสียดามีเพิ่มขึ้น โดยประมวลรัษฎากรบัญญัติเกี่ยวกับการเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไว้ในมาตรา ๔๐ ว่า “เงินได้พึงประเมินนั้นคือ เงินได้ประเภทดังต่อไปนี้ รวมตลอดถึงเงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทต่าง ๆ ดังกล่าว ไม่ว่าในทอดใด

(๑) เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน

(๒) เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำหรือจากการรับทำงานให้ ไม่ว่าจะเป็นค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่ผู้จ่ายเงินได้ให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่ผู้จ่ายเงินได้จ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งผู้จ่ายเงินได้มีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำหรือจากการรับทำงานให้ นั้น ไม่ว่าหน้าที่หรือตำแหน่งงานหรืองานที่รับทำให้นั้นจะเป็นการประจำหรือชั่วคราว

(๓) ค่าแห่งกู๊ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น เงินปีหรือเงินได้มีลักษณะเป็นเงินรายปีอันได้มาจากพันธกรรม นิติกรรมอย่างอื่น หรือคำพิพากษาของศาล

(๔) เงินได้ที่เป็น

(ก) ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยตั๋วเงิน ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ไม่ว่าจะมีหลักประกันหรือไม่ ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเฉพาะส่วนที่เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว หรือผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตั๋วเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือ

ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออกและจำหน่ายครั้งแรกในราคาต่ำกว่าราคาไถ่ถอน รวมทั้งเงินได้ที่มีลักษณะทำนองเดียวกันกับดอกเบี้ย ผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนอื่น ๆ ที่ได้จากการให้กู้ยืมหรือจากสิทธิเรียกร้องในหนี้ทุกชนิดไม่ว่าจะมีหลักประกันหรือไม่ก็ตาม

(ข) เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กองทุนรวม หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้น สำหรับให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม เงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไรที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม เฉพาะส่วนที่เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว

เพื่อประโยชน์ในการคำนวณเงินได้ตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่บุตรชอบด้วยกฎหมายที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นผู้มีเงินได้ และความเป็นสามีภริยาของบิดาและมารดาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ถือว่าเงินได้ของบุตรดังกล่าวเป็นเงินได้ของบิดา แต่ถ้าความเป็นสามีภริยาของบิดาและมารดาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ถือว่าเงินได้ของบุตรดังกล่าวเป็นเงินได้ของบิดาหรือของมารดาผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือของบิดาในกรณีบิดามารดาใช้อำนาจปกครองร่วมกัน

ความในวรรคสองให้ใช้บังคับกับบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะซึ่งเป็นผู้มีเงินได้ ด้วยโดยอนุโลม

(ค) เงินโบนัสที่จ่ายแก่ผู้ถือหุ้น หรือผู้เป็นหุ้นส่วนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

(ง) เงินลดทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเฉพาะส่วนที่จ่ายไม่เกินกว่ากำไร และเงินที่กันไว้รวมกัน

(จ) เงินเพิ่มทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งตั้งจากกำไรที่ได้มาหรือเงินที่กันไว้รวมกัน

(ฉ) ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ควบเข้ากัน หรือรับช่วงกัน หรือเลิกกัน ซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าเงินทุน

(ข) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วนหรือโอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือตั๋วเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหน้าที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก ทั้งนี้ เฉพาะซึ่งตราความเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน

(๕) เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้เนื่องจาก

(ก) การให้เช่าทรัพย์สิน

(ข) การผลิตสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน

(ค) การผลิตสัญญาซื้อขายเงินผ่อน ซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้น โดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว

ในกรณี (ก) ถ้าเจ้าพนักงานประเมินมีเหตุอันควรเชื่อว่า ผู้มีเงินได้แสดงเงินได้ต่ำไป ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินเงินได้นั้นตามจำนวนเงินที่ทรัพย์สินนั้นสมควรให้เช่าได้ตามปกติ และให้ถือว่า จำนวนเงินที่ประเมินนี้เป็นเงินได้พึงประเมินของผู้มีเงินได้ ในกรณีนี้จะอุทธรณ์การประเมินก็ได้ ทั้งนี้ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการอุทธรณ์ตามส่วน ๒ หมวด ๒ ลักษณะ ๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณี (ข) และ (ค) ให้ถือว่าเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้วแต่วันทำสัญญาจนถึงวันผลิตสัญญาทั้งสิ้น เป็นเงินได้พึงประเมินของปีที่มีการผลิตสัญญานั้น

(๖) เงินได้จากวิชาชีพอิสระ คือวิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลป์ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม หรือวิชาชีพอิสระอื่นซึ่งจะได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดชนิดไว้

(๗) เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญ นอกจากเครื่องมือ

(๘) เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง หรือการอื่น นอกจากที่ระบุไว้ใน (๑) ถึง (๗) แล้ว

เงินค่าภาษีอากรตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทใด ไม่ว่าทอดใด หรือในปีภาษีใดก็ตาม ให้ถือเป็นเงินได้ประเภทและของปีภาษีเดียวกันกับเงินได้ที่ออกแทนให้ นั้น”

ส่วนประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตรี เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสามีและภริยา ว่า “ในการเก็บภาษีเงินได้จากสามีและภริยานั้น ถ้าสามีและภริยาอยู่ร่วมกันตลอดปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ให้ถือเอาเงินได้พึงประเมินของภริยาเป็นเงินได้ของสามี และให้สามีมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษี แต่ถ้าภาษีค้างชำระและภริยาได้รับแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑ วันแล้ว ให้ภริยาร่วมรับผิดชอบในการเสียภาษีที่ค้างชำระนั้นด้วย

ถ้าสามีหรือภริยามีความประสงค์จะยื่นรายการแยกกันก็ให้ทำได้โดยแจ้งให้เจ้าพนักงานประเมินทราบภายในเวลาซึ่งกำหนดให้ยื่นรายการ แต่การแยกกันยื่นรายการนั้นไม่ทำให้ภาษีที่ต้องเสียเปลี่ยนแปลงอย่างใด

ถ้าเห็นสมควร เจ้าพนักงานประเมินอาจแบ่งภาษีออกตามส่วนของเงินได้พึงประเมินที่สามีและภริยาแต่ละฝ่ายได้รับ และแจ้งให้สามีและภริยาเสียภาษีเป็นคนละส่วนก็ได้ แต่ถ้าภาษีส่วนของฝ่ายใดค้างชำระ และอีกฝ่ายหนึ่งได้รับแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑ วันแล้ว ให้อีกฝ่ายหนึ่งนั้นร่วมรับผิดชอบในการเสียภาษีที่ค้างชำระนั้นด้วย

การที่สามีภริยาอยู่ต่างท้องที่กัน หรือต่างคนต่างอยู่เป็นครั้งคราว ยังคงถือว่าอยู่ร่วมกัน”

และมาตรา ๕๗ เบญจ บัญญัติว่า “ถ้าภริยามีเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา ๔๐ (๑) ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ไม่ว่าจะมิเงินได้พึงประเมินอื่นด้วยหรือไม่ ภริยาจะแยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากสามีเฉพาะส่วนที่เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) โดยมีให้ถือว่าเป็นเงินได้ของสามีตาม มาตรา ๕๗ ตรี ก็ได้

ในกรณีที่ภริยาแยกยื่นรายการตามวรรคหนึ่ง ให้สามีและภริยาต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนได้ดังนี้

(๑) สำหรับผู้มีเงินได้ตามมาตรา ๔๗ (๑) (ก)

(๒) สำหรับบุตรที่หักลดหย่อนได้ตามอัตราที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๗ (๑) (ค) (ฉ) และ (ญ) คนละกึ่งหนึ่ง

(๓) สำหรับเบี้ยประกันภัยตามมาตรา ๔๗ (๑) (ง) วรรคหนึ่ง

(๔) สำหรับเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมตามมาตรา ๔๗ (๑) (ฉ)

(๕) สำหรับเงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามมาตรา ๔๗ (๑) (ช)

(๖) สำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมตามมาตรา ๔๗ (๑) (ซ) กึ่งหนึ่ง

(๗) สำหรับเงินบริจาคส่วนตัวของตนตามมาตรา ๔๗ (๑)

ในกรณีผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย การหักลดหย่อนตาม (๒) ให้หักได้เฉพาะบุตรที่อยู่ในประเทศไทย

ถ้าสามีและภริยามีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเฉพาะตามมาตรา ๔๐ (๑) ประเภทเดียวรวมกันไม่เกินจำนวนตามมาตรา ๕๖ (๔) ไม่ว่าแต่ละฝ่ายจะมีเงินได้เป็นจำนวนเท่าใด สามีและภริยาไม่ต้องยื่นรายการเงินได้พึงประเมิน"

เห็นว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) เป็นบทบัญญัติที่จำแนกเงินได้พึงประเมินออกเป็นประเภทต่าง ๆ ไว้ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หากพิจารณาบทบัญญัติเฉพาะประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ไม่มีข้อความใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการกระทบกระเทือนหรือจำกัดเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพของบุคคล และมีได้กระทบต่อสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ อีกทั้งมิได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ ประกอบมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

แต่การที่ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตี วรรคหนึ่ง บัญญัติว่าในการเก็บภาษีเงินได้จากสามีและภริยานั้น ถ้าสามีและภริยาอยู่ร่วมกันตลอดปีภาษีที่ล่วงมาแล้วให้ถือเอาเงินได้พึงประเมินของภริยาเป็นเงินได้ของสามี และให้สามีมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษี แต่ถ้ามีภาษีค้างชำระและภริยาได้รับแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วันแล้ว ให้ภริยาร่วมรับผิดชอบในการเสียภาษีที่ค้าง

ชำระหนี้ด้วย ซึ่งการถือเอาเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ของภริยาเป็นเงินได้ของสามี และการกำหนดให้สามีมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษี แต่เมื่อมีปัญหาภาษีค้างชำระกลับให้ภริยาร่วมรับผิดชอบในเรื่องภาษีค้างชำระด้วยนั้น เป็นการไม่ยุติธรรมสำหรับภริยาเพราะกฎหมายกำหนดให้สามีมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษี สามีควรรับผิดชอบในเรื่องภาษีค้างชำระทั้งหมด ภริยาอาจไม่มีส่วนรู้เห็นในเรื่องการยื่นรายการเสียภาษีด้วย และไม่มี ความจำเป็นที่กำหนดให้เอาเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ของภริยาเป็นเงินได้ของสามี ในเมื่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ บัญญัติไว้ว่า บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล จะกระทำมิได้ ดังนั้น สามีและภริยาจึงมีสิทธิเท่าเทียมกัน ถ้าภริยามีรายได้ของตัวเอง ย่อมต้องมีสิทธิที่จะยื่นรายการและเสียภาษีของตัวเองได้และรับผิดชอบปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องภาษีค้างชำระด้วยตนเอง รวมทั้งยังเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลระหว่างหญิงโสดกับหญิงมีสามีที่มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ส่วนมาตรา ๕๗ ตรี วรรคสอง เป็นการบังคับให้สามีและภริยาต้องยื่นรายการเสียภาษีร่วมกันทางอ้อม และไม่ต้องการให้สามีภริยาแยกยื่นรายการเสียภาษีในกรณีคำนวณแล้วเห็นว่าการแยกกันยื่นรายการจะเสียภาษีต่ำกว่าหรือน้อยกว่าการรวมกันยื่น กรณีจึงเป็นการจำกัดสิทธิไม่ให้สามีและภริยาแยกกันยื่นรายการและเสียภาษี และถือได้ว่าไม่ส่งเสริมความเสมอภาคของชายและหญิง โดยมุ่งจะให้สามีและภริยาร่วมกันจ่ายภาษีให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และมาตรา ๕๗ ตรี วรรคสาม เป็นการกำหนดไว้ในลักษณะที่ให้เจ้าพนักงานใช้ดุลพินิจอนุญาตให้สามีและภริยาแยกกันยื่นรายการเสียภาษีได้ แต่ถ้าฝ่ายใดค้างชำระหรือไม่ชำระภาษี ให้อีกฝ่ายหนึ่งร่วมรับผิดชอบในการเสียภาษีที่ค้างชำระนั้นด้วย เห็นว่าเป็นบทบัญญัติที่อาศัยความเป็นสามีและภริยามาบังคับให้อีกฝ่ายที่ไม่มีความผิดต้องร่วมรับผิดชอบซึ่งไม่เป็นธรรมสำหรับสามีหรือภริยาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่ไม่ได้กระทำผิด ถือว่าไม่ยุติธรรมกับฝ่ายที่ไม่ได้กระทำผิด และไม่ส่งเสริมความเสมอภาคของชายและหญิง

สำหรับประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ เบญจ วรคหนึ่ง อนุญาตให้ภริยาแยกยื่นรายการและเสียภาษีได้เฉพาะกรณีที่มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) เท่านั้น แต่เงินได้ที่เกิดขึ้นตามมาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ซึ่งถือว่าเป็นเงินได้ที่เกิดจากการทำงานและตำแหน่งงานของภริยาไม่ได้รับยกเว้น เมื่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ รับรองให้ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน มีความเสมอภาคกัน และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเท่าเทียมกัน จึงควรให้สามีและภริยามีสถานะเลือกที่จะรวมกันหรือแยกกันยื่นรายการและเสียภาษีในส่วนของตนอย่างชัดเจนและทั้งหมด ไม่มีความจำเป็นหรือเหตุผลใดที่จะต้องกำหนดให้ภริยาแยกยื่นรายการและเสียภาษีได้เฉพาะส่วนที่เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) เท่านั้น บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลระหว่างภริยาที่มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) กับภริยาที่มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) และมีได้เป็นมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ทั้งยังไม่เป็นการมุ่งสร้างความมั่นคงของสถาบันครอบครัว ชายหญิงที่สมรสกันต้องรับผลกระทบต่อสิทธิและทรัพย์สินที่ต้องรับภาระในการเสียภาษีในอัตราที่สูงขึ้น ทำให้ต้องวางแผนภาษีโดยการจดทะเบียนหย่าเพื่อที่จะไม่ต้องนำเอาเงินได้พึงประเมินของทั้งสองฝ่ายมารวมกันให้ต้องเสียภาษีในอัตราที่สูงขึ้น

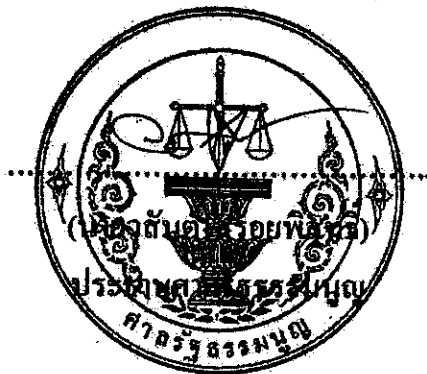
ดังนั้น ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตรี ที่บัญญัติให้สามีและภริยาที่ได้อยู่ร่วมกันตลอดปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ต้องถือเอาเงินได้พึงประเมินของภริยาเป็นเงินได้ของสามี และให้สามีมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษีนั้น ทำให้สามีภริยาต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้นจากกรณีที่ต่างฝ่ายต่างแยกยื่นเมื่อยังไม่มี การสมรส ประกอบกับมาตรา ๕๗ เบญจ บัญญัติให้แต่เฉพาะภริยาที่มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) สามารถแยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากสามี โดยมีให้ถือว่าเป็นเงินได้ของสามีตามมาตรา ๕๗ ตรี จึงถือว่าเป็นการไม่ส่งเสริมความเสมอภาคของชายและหญิง และยังเป็น การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลภายหลังจากการสมรสตามที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๗ คน คือ นายวสันต์ ตรีอยพิสุทธ
นายจรูญ ภักดีธนากุล นายจรูญ อินทจาร นายเฉลิมพล เอกอุรุ นายบุญส่ง กุลบุปผา นายสุพจน์
ไข่มุกด์ และนายอุดมศักดิ์ นิตินันท์ วินิจฉัยว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตรี และมาตรา ๕๗ เบญจ
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คน คือ นายจรัส ชลวร และนายนุรักษ์ มาประณีต
วินิจฉัยว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ประกอบมาตรา
๕๗ ตรี และมาตรา ๕๗ เบญจ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ ประกอบมาตรา ๒๕
และมาตรา ๓๐

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตรี และมาตรา
๕๗ เบญจ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เมื่อวินิจฉัยว่าประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตรี
และมาตรา ๕๗ เบญจ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่า
ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตรี และมาตรา ๕๗ เบญจ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตราอื่นอีก
เพราะไม่ทำให้ผลแห่งคดีเปลี่ยนแปลง

(คำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๕๕)

[Signature]

(นายเจริญ ภัคศิษนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายจรูญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายเฉลิมพล เอกอุรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายรัช ชลวร)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายนริศ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ภาคผนวก

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘)

พ.ศ. ๒๕๕๕

(๑)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ ๙๒๖๑
วันที่ 25 ธ.ค. ๒๕๕๕
เวลา 16.๐๐ น.

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๕๐๓/ ๓๖๓๗๐

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕

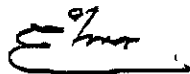
กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย พระราชกำหนดในเรื่องนี้

ด้วยได้มีการประกาศใช้พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นกฎหมายแล้ว ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอพระราชกำหนดดังกล่าว มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)
นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานนิติ
รับที่ ๓ พว ๖๒๕๕
วันที่ ๒๕ ธ.ค. ๒๕๕๕
เวลา ๑๖.๐๐ น.
สำนักการประชุม

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๑๕๕๖ วันที่ ๒๕/๑๒/๕๕
เวลา 16:12 น. ส่ง กทค.
สำนักการประชุม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๖ (สารวัตร)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

พระราชกำหนด

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘)

พ.ศ. ๒๕๕๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

เป็นปีที่ ๖๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร

พระราชกำหนดนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕”

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติมาตรา ๓ และมาตรา ๖ ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) ในกรณีสามีภริยาดังฝ่ายต่างมีเงินได้ การหักลดหย่อนตาม (๑) (ก) และ (ข) ให้หักลดหย่อนรวมกันได้ ๖๐,๐๐๐ บาท”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกมาตรา ๕๗ ดรี แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๗ ฉ แห่งประมวลรัษฎากร

“มาตรา ๕๗ ฉ ในการเก็บภาษีเงินได้จากสามีและภริยานั้น ให้สามีและภริยาดังฝ่ายต่างมีหน้าที่ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตนได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วตามมาตรา ๕๖

ในกรณีที่เงินได้พึงประเมินไม่อาจแยกได้อย่างชัดเจนว่าเป็นของสามีหรือภริยาแต่ฝ่ายใดจำนวนเท่าใด ให้ถือเงินได้พึงประเมินของสามีและภริยาฝ่ายละกึ่งหนึ่ง เว้นแต่เงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๘) สามีและภริยาจะแบ่งเงินได้พึงประเมินเป็นของแต่ฝ่ายใดตามส่วนที่ตกลงกันก็ได้ แต่รวมกันต้องไม่น้อยกว่าเงินได้พึงประเมินที่ได้รับ ถ้าตกลงกันไม่ได้ ให้ถือเงินได้พึงประเมินของสามีและภริยาฝ่ายละกึ่งหนึ่ง

สามีและภริยาจะตกลงยื่นรายการและเสียภาษีรวมกัน โดยให้ถือเอาเงินได้พึงประเมินของตนเป็นเงินได้ของสามีหรือภริยาอีกฝ่ายหนึ่งก็ได้ หรือจะแยกยื่นรายการและเสียภาษีเฉพาะส่วนที่เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) โดยมีให้ถือเอาเป็นเงินได้ของอีกฝ่ายหนึ่งก็ได้แต่ถ้ามีภาษีค้างชำระ สามีและภริยาต้องร่วมรับผิดชอบในการเสียภาษีที่ค้างชำระนั้น

เมื่อได้เลือกยื่นรายการตามวรรคสองและวรรคสามในปีภาษีใดแล้ว ให้ถือว่าเป็นวิธีการยื่นรายการสำหรับปีภาษีนั้นตลอดไป เว้นแต่อธิบดีจะอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงวิธีการเลือกยื่นรายการดังกล่าว”

มาตรา ๗ บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๕๕ ว่า มาตรา ๕๗ ตรี และมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งทำให้มีความจำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในการเสียภาษีเงินได้และการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินของผู้มีเงินได้ที่เป็นสามีและภริยาขึ้นใหม่บางประการ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรในเรื่องดังกล่าว เพื่อใช้บังคับสำหรับการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป ทั้งนี้ ผู้มีเงินได้มีหน้าที่ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ. ๒๕๕๕ ใน พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งต้องเริ่มต้นยื่นตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกอบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้และการบริหารจัดการเก็บภาษีเงินได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเป็นเครื่องมือทางการคลังที่สำคัญในอันที่จะทำให้รัฐสามารถจัดเก็บภาษีอากรซึ่งเป็นรายได้ที่สำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้ และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

อำนาจนิติบัญญัติ

"ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ
จะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
และเมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธย
หรือถือเสมือนว่าได้ทรงลงพระปรมาภิไธยตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว
ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๙๐)